

ทั้งปวง โดยมีพระชนมายุโง่เขลาวิเศษวิเศษ
 สามารถ เสมอถึงกุดเซมฐาวิบัติในรัชสมัยนี้ ได้
 จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่ง ให้
 เลื่อนพระนามพระเจ้าราชวรวงษ์เธอ กรมชน
 บดินทรไพศาล ไศภณ ขึ้นเป็น พระองค์เจ้า
 ต่างกรมผู้ใหญ่ตำแหน่ง กรมหลวง มีพระนาม
 ตามจารึกใน พระสุพรรณบัฏว่า พระเจ้าราชว
 รวงษ์เธอ กรมหลวง บดินทรไพศาล ไศภณ
 ทิมชนม์ เสนอ ปวงบุร มุสิ นาม ทรงศักดินา
 ๑๕๐๐๐ ตามพระราชกำหนด อย่างพระองค์
 เจ้าต่างกรม ในพระบรมมหาราชวัง จง
 ทรงเจริญพระชนมายุ พรรณะ สุขะ พละ
 ปฏิภาณ คุณสารสมบัติ สรรพศิริสวัสดิ
 พิพัฒน์ มงคล วิบุลยคุณผล ขุนสารสมบุรณ์
 อุดลย เกียรติยศ เกษานภาพทุกประการ ให้
 ทรงเลื่อนเจ้ากรม เป็นหลวง บดินทร ไพศาล
 ไศภณ ถือศักดินา ๖๐ ปลัดกรม เป็น
 ขุนพหลภักดิ์ ถือ ศักดินา ๕๐๐ ให้
 สมุหขานูชี คงเปะ หมื่น อังคนิบริบาล
 ถือ ศักดินา ๓๐๐

อนึ่งทรงพระราชดำริที่ว่า พระเจ้าน้องยาเธอ
 พระองค์เจ้าเกษมศรีศุภโยค ได้ทรงรับ
 ราชการ สนนอง พระเทศพระคุณ กำกับกรม
 ช่างมุก อำนวยการ ประคัมมุก ในสถาน
 ต่าง ๆ หลายแห่ง แลได้ทรงรับการตำ
 ใหญ่ ทำการปฏิสังขรณ์ วัดพระศรีรัตน
 ศาสตาราม ให้แล้ว สำเร็จทันพระบรม
 ราชประสงค์ ทั้งได้ทรงรับราชการ จรอัน
 เป็น การใหญ่ ๆ มาหลาย ครั้งหลายคราว
 ได้ทรงทำ การนั้น ๆ ให้สำเร็จ เป็นที่
 พระราชอัชฌาไศรย แลได้ทรงเป็นผู้ช่วย

ในศาลราชกระฎ ในเวลาซึ่ง ยังมีได้ร่วม
 ศาลมาไว้ในกระทรวงยุติธรรมนั้น ได้ทรง
 ปฏิบัติราชการในหน้าที่ โดยพระอุสาหะเรี่ย
 ร้อย สดวกดี บัณฑิตที่ทรงพระเจริญโง่เขลา
 วิเศษวิเศษสามารถ รอบรู้ในราชกิจต่าง ๆ ประ
 กอบไปด้วยความจงรักภักดี ต่อได้ฝ่า
 ลอดของ อดิ พระบาท สมควรที่จะเลื่อนพระ
 เกียรติยศ ขึ้นเป็น พระองค์เจ้าต่าง กรม รับ
 ราชการ สนนอง พระเทศพระคุณ ต่างพระเนตร
 พระกรรณ พระองค์หนึ่งไว้

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่ง ให้
 สถาปนา พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้า
 เกษมศรีศุภโยค ขึ้นเป็น พระองค์เจ้าต่าง
 กรม มีพระนามตามจารึกใน พระสุพรรณบัฏ
 ว่า พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นทิวากรวงษ์
 ประวัติ นาค นามทรงศักดินา ๑๕๐๐๐ ตาม
 พระราชกำหนด อย่างพระองค์เจ้าต่าง กรม ใน
 พระบรมมหาราชวัง จง ทรงเจริญพระ
 ชนมายุ พรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ คุณสาร
 สมบัติ สรรพศิริสวัสดิ พิพัฒน์ มงคล สุนทร
 ศุภผลนสาร สมบุรณ์ อุดลย เกียรติยศ
 เกษานภาพทุกประการ ให้ทรงตั้งเจ้ากรม
 เป็น หมื่นทิวากรวงษ์ประวัติ ถือ ศักดินา ๖๐๐
 ปลัดกรม เป็น หมื่นภากราดิรักษา
 ถือ ศักดินา ๕๐๐ สมุหขานูชี เป็น หมื่นรวีวา
 หนารักษ์ ถือ ศักดินา ๓๐๐

อนึ่งทรงพระราชดำริที่ว่า พระเจ้าน้อง
 ยาเธอ พระองค์เจ้าจันทาทิตุษา ขาร
 ได้ทรงรับราชการ สนนอง พระเทศพระคุณ
 ในกรมราชเลขาณการแล้ว ได้ทรงรับตำ

แห่ง เป็นผู้ช่วย อยู่ในกระทรวงว่าการต่างประเทศ
 ภาย หลัง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ทรง เป็น อธิบดี กรม ศึกษาธิการ
 แล้ว ยก มาเป็น อธิบดี กรม พยาบาล ได้ ทรง
 รับ ราชการ ใน นำที่ นั้น ๆ โดย ความ อุดม
 แร่ง กล้า มี พระ ไทย เอื้อ เพื่อ เป็น อัน มาก
 กระ ทำให้ ราชการ ใน นำที่ นั้น ๆ เจริญ ขึ้น
 เป็น หลาย ประ การ ที่ ได้ ทรง เป็น กรมการ
 ศาล รับ สืบ พิเศษ กอง ที่ ๑ ข้าราชการ
 ความ อาญา ที่ คับ ค้าง ใน กระทรวง ยุติธรรม
 ก็ได้ ทรง กระทำ ราชการ อัน นั้น ให้ สำ เร็จ
 ไป ด้วย พระ วิริยภาพ เป็น อัน มาก หนึ่ง ได้
 ทรง เป็น นาย คำน ทำ การ ปฏิบัติ ชวณ วัต
 พระ ศรีรัตน ศาล การาม แล้ว สำ เร็จ ทิ้ง พระ
 บรมราช ประ สงค์ แล ได้ ทรง รับ ราชการ
 าร ต่าง ๆ ใน บาง ครั้ง บาง คราว ได้ สำ เร็จ
 ไป บัด นี้ ได้ ทรง พระ เจริญ ไวย ประ กอบ ไป
 ด้วย พระ สติปัญญา สามารถ ใน ราชกิจ
 น้อยใหญ่ มี พระ หฤ ไทย ซื่อ ตรง ดำรง อยู่
 ใน ธรรม สัจ ริต ยิ่ง นึก แล มีความ จง รัก รัก
 คี ต่อ ได้ สำ ลของ ชาติ พระ บาท สมควร ที่ จะ
 ได้ เลื่อน พระ เกียรติยศ ขึ้น เป็น พระ องค์ เจ้า
 ท่าง กรม รับ ราชการ สมอง พระ เจช พระ คุณ
 ท่าง พระ เนตร พระ กรมณ พระ องค์ หนึ่ง ได้
 จึง มี พระ บรมราชโองการ ดำรัส สั่ง ให้
 สถาปนา พระ เจ้า น้อย ยาเขอ พระ องค์ เจ้า
 จันทร ทัก จุอา ชาร ขึ้น เป็น พระ องค์ เจ้า ต่าง
 กรม มี พระ นาม ตาม จารึก ใน พระ สัพพรณ บั ตร
 ว่า พระ เจ้า น้อย ยาเขอ กรม หมื่น วิวิช วรรณ
 บริชา คชนาม ทรง คัก คีนา ๑๕๐๐๐ ตาม
 พระ ราช กำนต อย่าง พระ องค์ เจ้า ท่าง

กรมใน พระ บรม มหาราชวงษ์ จง ทรง เจริญ
 พระ ชนมายุ พรรณะ ศุขะ พระ ปฎิภาณ คุณ
 สार สมบัติ สวรรพ ศรี สวัสดิ พิ พฒน มงคล
 สุนทร ศุภ ผลชน สार สม บูรณ อุดม เกียรติยศ
 เกศ เสนภาพ ทุก ประ การ ให้ ทรง ตี เจ้า กรม
 เป็น หมื่น วิวิช วรรณ บริชา ถือ คัก คีนา ๖๐๐
 ปลัก กรม เป็น หมื่น มศ ญาณภิรมย์ ถือ คัก คี
 นา ๕๐๐ สมุห ขาญ ชี เป็น หมื่น พลาค มลิต
 ถือ คัก คีนา ๓๐๐
 หนึ่ง ทรง พระ ราชดำริ ที่ว่า พระ เจ้า น้อย
 วยเขอ พระ องค์ เจ้า จรูญโรจ วัธ ครี ตั้ง แต่ ยัง
 ทรง พระ เขาว มา เมื่อ พระ บาท สมเด็จ พระ
 ยัน เกล้า เจ้า อยู่ หัว เสด็จ สวรรคต แล้ว ได้
 ลง มา อยู่ใน พระ บรม มหาราชวงษ์ พระ บาท
 สมเด็จ พระ จอมเกล้า เจ้า อยู่ หัว ได้ ทรง พระ
 มหากรุณา ชูข เลียง เสนอ คัง พระ เจ้า ลอก เขอ
 แล เป็น ที่ สนิท ซัก ชอบ พระ ราช อธิยา ไครย ใน
 ได้ สำ ลของ ชาติ พระ บาท มา แต่ ครั้ง นั้น ครั้น
 ใน รัชกาล บัด นี้ บัด นี้ ก็ได้ รับ พระ ราชทาน
 เกียรติยศ ต่าง ๆ เหมือน อย่าง ที่ พระ บาท
 สมเด็จ พระ จอมเกล้า เจ้า อยู่ หัว ได้ ทรง ชูข
 เลียง มา มีการ โสภณ ค์ แล ทรง ผนวช
 สามเณร พร้อมกับ สมเด็จ พระ เจ้า น้อย ยาเขอ เป็น
 คัษ แล้ว ได้ ทรง รับ ราชการ เป็น นาย แพทย์ ใหญ่
 ใน กรม ทหารรักษา พระ บรม มหาราชวงษ์ ภาย
 หลัง ได้ ทรง รับ ตำแหน่ง เป็น ผู้ พิพากษา ใน
 ศาล แพร่ สรรพากร จน ได้ เป็น อธิบดี ผู้
 พิพากษา ทั้ง ทรง พระ บริชา สามารถ ใน
 ราชการ แล มี พระ อธิยา ไครย เรียบ ร้อย
 รักษา พระ องค์ อยู่ใน ที่ ชอบ เป็น นิศย์ บัด นี้
 ได้ ทรง พระ เจริญ ไวย ประ กอบ ไป ด้วย ความ

จงรักภักดี ต่อใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท
สมควรที่จะเลื่อนพระเกียรติยศ ขึ้นเป็นพระ
องค์เจ้าต่างกรมพระ องค์หนึ่งได้

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่ง ให้
สถาปนา พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจรูญ
โรจ เรือง ศรี ขึ้นเป็น พระ องค์เจ้าต่างกรม
มีพระนาม ตามจารึก ในพระสุพรรณบัฏว่า
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่น จรัสพรปฏิภาณ
ถึงหนาม ทรวงศักดิ์นา ๑๑๐๐๐ ตามพระ
ราชกำหนด อย่าง พระองค์เจ้าต่างกรม
ฝ่าย พระราชวังหลวง ให้ทรงเจริญ พระชน
มายุ พรรณะ ศุขะ พละปฏิภาณ คุณสารสมบัติ
สรรพศิริสวัสดิ์พิพัฒน์ มงคล ทุกประการ
ให้ทรงตั้ง เจ้ากรม เป็น หมื่นจรัสพรปฏิภาณ
ถือศักดิ์นา ๕๐๐ ปลัดกรม เป็น หมื่นวิจารณ์
ราชกิจ ถือศักดิ์นา ๓๐๐ สมุหซ้าย ซี่ เป็น
หมื่นพิณพิทยนิพนธ์ ถือศักดิ์นา ๒๐๐

ให้ผู้ที่ได้เลื่อนตำแหน่ง แลรับ
ตำแหน่ง ครบตำแหน่ง ทั้ง ๑๒ นี้ ทำ
ราชการในหลวง แล ใน กรม ตาม อย่าง
ธรรมเนียม เจ้ากรม ปลัดกรม สมุหซ้าย ซี่
ใน พระ องค์เจ้าต่าง กรม ทั้งปวง เสียไป ขอ
ให้มีศุขสวัสดิ์ เจริญเทอญ

อนึ่ง ทรงพระราชนิพนธ์ว่า พระยาสุรศักดิ์
มนตรี ได้รัยราชการในกรมทหารมหาดเล็ก แล
เป็นราชองครักษ์ แต่เดิมมา แล้วยังทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ไปเป็นผู้ช่วยราชทูต
พิเศษ ออกไป ประเทศยุโรป ด้วยราชการสำคัญ
ในครั้งนั้น ก็ได้ช่วยราชการ ข้าราชการ
สำเร็จ ผลออกโดย สดวกดี ภายหลังมาได้
รัยราชการ สนอง พระเดช พระคุณ ในตำแหน่ง
หัว หมื่น มหาดเล็ก มีหน้าที่ เช่น ผู้ตักตวง

แล รักษาพระราชมนต์เจ้า วัง กรม เจ้า
ขึ้นเป็น ครั้ง แรก แล เป็นผู้ช่วยบัญชาการ กรม
ทหารม้า ให้จัดการทหาร ให้มั่นคง แข็งแรง
ขึ้นเป็นอันมาก แลได้เป็นผู้บัญชาการ
กรมยุทธนาธิการ บังคับบัญชาราชการ
ทหารทั่วไป แลได้เป็นแม่ทัพใหญ่ยกไป
ปราบปราม พวกช้อ ปลาย พระ ราช อาณา
เขตร ถึง สองคราว ได้รัยราชการ ฝ่ายทหาร
ในหน้าที่ ทั้งหลายตั้ง พรรณามา นี้ โดย ความ
กล้าหาญ ขององฯ แลมีสติปัญญาสามารถ
ประกอบไปด้วย ความอุสาหะ วิริยภาพ คง
ทนแก่ ความขาลลำบากต่าง ๆ มีใ้ยกย่อง
ต่อ ราชการ บัดนี้ ได้ดำรง ตำแหน่งเสนาบดี
กระทรวงเกษตร พานิชการ ก็ได้รัยราชการ
สนอง พระเดช พระคุณ โดยสมควร แก่หน้าที่
มีน้ำใจ ซื่อสัตย์ สุจริต เทียงตรง ยั้งยืน อยู่
ในความจงรักภักดี ต่อใต้ฝ่าละอองธุลี
พระบาทยิ่งนัก สมควรที่จะ ดำรง ใน ตำแหน่ง
ยศ บรรดาศักดิ์ใหญ่ รัยราชการ สนองพระเดช
พระคุณ ต่าง พระนคร พระกรณ ผู้หนึ่งได้

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่ง ให้
สถาปนา พระยาสุรศักดิ์มนตรี ขึ้นเป็น
เจ้าพระยา มีสมญาจารึก ในสุพรรณบัฏว่า
เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี นฤไคมหาสวา
มิกศักดิ์ สัตย์บริรักษ์ เมตตยาชวาครักษ์ ยุทธสมัน
สมันตโศภน อนิภมณฑล ชุขสุปรีช เสนาบดี
อุดมเดช พิเศษสาธุคุณ สัมพรพจน์ อุดมยศ
เสนาบดี ศรีวิกรม ไทรยวุฒินาคา อภัยพิริย
ปรากรม พหุ อิศานาม ดำรงศักดิ์นา ๑๐๐๐๐
จงเจริญทุกชนุชฌายุ พรรณะ ศุขะ ศิริสวัสดิ์
พิพัฒน์มงคล ขรสารสมบัติ ขริวาร
สมบูรณ ทุกประการ เทอญ